

[MEMBERSHIP](#)[EDUKACIJA](#)[WEBSHOP](#)[GDJE SI BIO '91?](#)[IZDVOJENE KATEGORIJE](#)[O MENI](#)

Strani dragovoljci u postrojbama posebnih namjena HVO – Postrojba posebnih namjena Grdani

OBJAVLJENO 24. RUJNA 2025. OD VIKTOR TRUMBETAŠ

Strani dragovoljci su bili u mnogim elitnim i PPN specijalnim postrojbama HVO-a, od Viking Voda, Kažnjeničke ili Ludvig Pavlovića pa do izvidnika i diverzanata HVO-a Posavine. Ipak za potrebe ove analize izabrana je jedna manja, manje poznata i manje eksponirana postrojba posebnih namjena u sklopu koje su se nalazili strani dragovoljci, a to su **PPN Grdani**.

Prema opisu pripadnika na fotografiji iz 1993. s lijeva na desno stoje: Thierry (Francuska), Dan (Švedska), Martin (Engleska), Dave (Engleska). Čuče: Dominique (Francuska), Paul (Irska), domaći vojnik sa zoljom i Peter (fotograf iz Irske)

O njima se i dan danas **jako malo zna**, a za potrebe ovog članka neke od informacija su dobivene od bivših pripadnika same postrojbe kako bi se na njezinom primjeru barem donekle prikazalo djelovanje stranih dragovoljaca unutar specijalnih postrojbi HVO. Do detaljnijih informacija o njihovom djelovanju je teško doći iz razno raznih razloga prije svega odmaka vremena i raznih životnih puteva ali i sigurnosti, no ovim putem se želi baciti svjetlo na barem neke od njih koji do sada nisu bili spomenuti kao i na samu postrojbu.

Postrojba posebnih namjena Grdani su bili specijalna postrojba Hrvatskog vijeća obrane iz Čitluka. Osnovani su na samom početku rata, u travnju 1992. godine kao **samostalni vod od 22 pripadnika iz Brotnja**. Početkom lipnja 1992. godine sudjeluju u združenoj operaciji hrvatskih i bošnjačkih snaga „**Lipanjске zore**“, ofenzivi protiv Vojske Republike Srpske tijekom koje su hrvatske snage preuzele kontrolu nad većinski hrvatskim i bošnjačkim područjima oko Mostara.

PPN Grdani u Mostaru. Na slici se može primjetiti kako pripadnici za raspoznavanje tokom borbi nose vrpce u bojama hrvatske trobojke (crven-bijeli-plav)

Postrojba je potom raspoređena kao interventna jedinica u Operativnu zonu Jugoistočne Hercegovine HVO-a, s djelovanjem **na širem području Mostara** (Gnojnice, Blagaja i Bune) gdje u borbama sa srpskim snagama u tom razdoblju bilježi osam lakše ranjenih pripadnika te sudjeluje i u operaciji „Bura“ u studenom iste godine. Tokom idućeg perioda u 1993. Godini PPN Grdani sudjelovali su u brojnim jurišnim i diverzantskim operacijama na području Mostara i dalje **u središnjoj Bosni**, u Lašvanskoj dolini, osobito na području općina Prozor i Gornji Vakuf. U tom periodu postrojba postaje jedna od pristožernih postrojbi GS HVO-a. Zbog potrebe za dodatnim ljudstvom, postrojbi su se kasnije pridružili dragovoljci iz Brotnja, Hercegovine i srednje Bosne te ona **raste do razine satnije** od oko 100 pripadnika. Kao samostalna postrojba, Grdani su djelovali do travnja 1994., kada preustrojem HVO-a, **prelaze u sastav 60. desantno-gardijske bojne – PPN “Ludvig Pavlović”** u sastavu 3. satnije. Tijekom rata poginulo je sedam njezinih pripadnika.

U pogledu opreme, pri tim borbama Grdani nisu posjedovali oklopna borbeno vozila. Za prijevoz i kretanje po terenu su koristili bivše britanske vojne kamione Bedford 4x4 i Land Rovere ili legendarne Volkswagenove kombije. Oklopnu i topničku potporu pružale su im postrojbe 2. i 3. gardijske brigade HVO. **Jedna od posebnosti ove posebne postrojbe je njezina oznaka** koja je temeljena na poznatom omotu albuma "Sticky fingers" iz 1970. godine čuvene rock grupe Rolling Stones koji je dizajnirao engleski umjetnički dizajner John Pasche.

Radi se o logotipu jezika i usana također poznatog i kao **logo Hot Lips** ili jednostavno logo Rolling Stonesa a prozvan je i najpoznatijim logotipom u povijesti popularne glazbe! Vjeruje se da je ovu hrvatsku varijantu "Hot lipsa" sa "kockastim" jezikom je dizajnirao pripadnik po imenu **Jozo „Joja“ Ostojić**, a bio je tiskan je na crnoj koži u vrlo malom broju primjeraka, u početku samo 10–20 komada.

Najpoznatiji logo pop glazbe kao grb nije bio jedina specifičnost ove male postrojbe! Ova specijalna postrojba je također bila specijalna i specifična po tome što je u svome sastavu imala i posebni element tojest posebnu grupu stranih dragovoljaca koji su ratovali u sastavu postrojbe.

PPN Grdani imali su u svom zenitu oko 100 pripadnika, a **strani dragovoljci** koji su služili u postrojbi činili su malu skupinu, ukupno oko 5-10 ljudi. Strani dragovoljci su bili dio vrlo dobro organizirane i sposobne postrojbe i služili su pretežno u ulogama izviđanja, prikupljanja obavještajnih podataka i protusnajperskih djelovanja, zajedno s nekoliko lokalnih pripadnika kao podrškom.

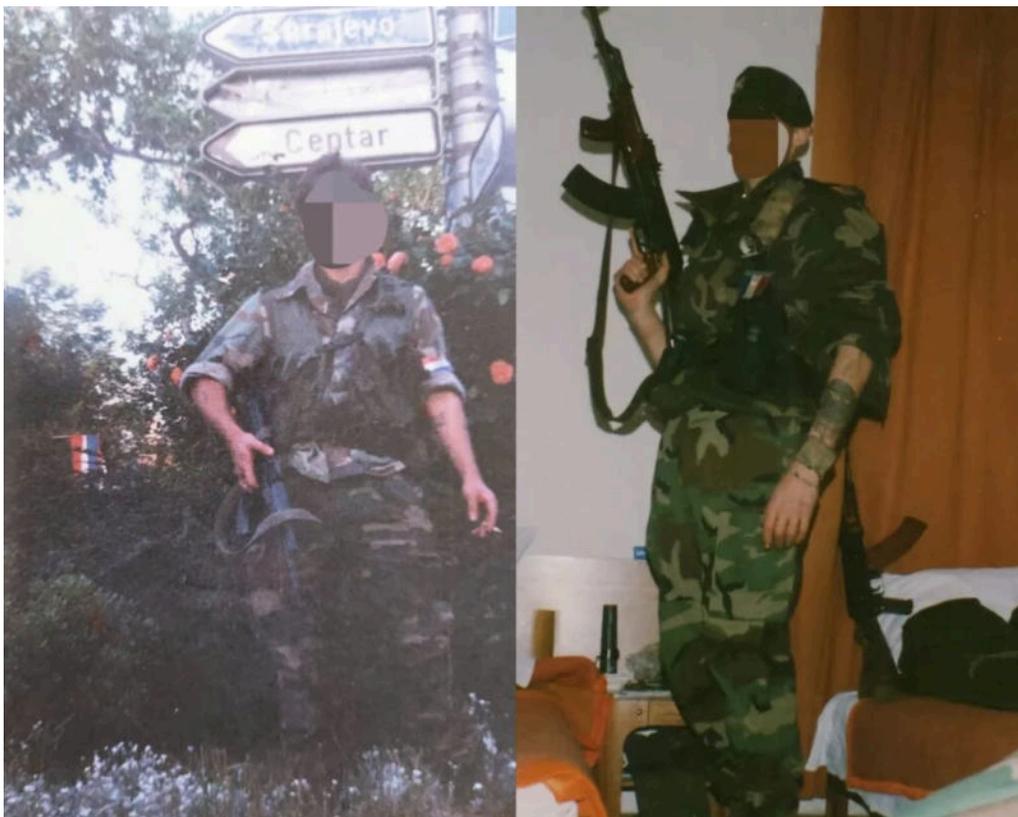

Fotografija postrojbe PPN GRDANI – samostalni vod snimljena u Čitluku prije odlaska u područje Gornjeg Vakufa. Na fotografiji je 5 stranih dragovoljaca. Trojica stoje skroz desno, a dvojica sjede skroz desno u prvom redu.

Među njima je bio bivši profesionalni vojnik iz **britanske vojske** i nekoliko bivših **pripadnika Francuske legije stranaca**. Posljednja dvojica stranaca nisu imala vojno iskustvo, ali su 1991./1992. otputovala u Hrvatsku iz čisto idealističkih razloga – pomoći Hrvatskoj da se obrani. Svi strani dragovoljci Grdana služili su u postrojbama HV-a tijekom rata u Hrvatskoj. Po nacionalnosti su bili **Britanci, Francuzi, Švedani i Irci**.

Bitno je naglasiti da nijedan od njih nije bio takozvani „profesionalni plaćenik“. Ovi strani dragovoljci u HVO-u nisu zarađivali ništa više ni manje od lokalnih bosanskih Hrvata koji su služili u istoj postrojbi. Što se tiče osobne motivacije nekolicine stranih dragovoljaca u Grdanima, **svi su došli iz postrojbi Hrvatske vojske krajem 1992.**

godine, kada su se borbe u Hrvatskoj smirivale. Oni koji su željeli ostati bili su potaknuti da se pridruže hrvatskim snagama u BiH. Naravno, u tom najranijem razdoblju neki su završili i u bošnjačkim postrojbama, boreći se zajedno s bosanskim Hrvatima.

Strani državljani iz Irske i Francuske kao pripadnici Grdana

Velika odluka za mnoge došla je u travnju 1993., kada su se bosansko-hrvatske i bošnjačke snage okrenule jedne protiv drugih. Većina dragovoljaca već je tada bila u postrojbama HVO-a i zato je HVO imao tolik broj stranih dragovoljaca po cijeloj BiH. U pogledu ukupnog dojma, **strani dragovoljci u PPN Grdani bili su vrlo cijenjeni i poštovani** od strane domaćih pripadnika unutar postrojbe te nema zabilježenih negativnih dojmova, kao što se ponekad znalo događati u nekim drugim postrojbama.

ČLANAK 1 – ČLANAK 2 – ČLANAK 3 – ČLANAK 4 – ČLANAK 5

Ovaj tekst je dio novinarskoga projekta „Postrojbe za posebne namjene HVO i specijalne službe u BiH tokom rata 1992 – 1995.“, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2025. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Viktor Trumbetaš

Viktor Trumbetaš diplomirani je povjesničar i suradnik je portala Domovinskirat.hr koji istražuje i piše o događajima i postrojbama iz Domovinskog rata.

Podijeli članak

OBJAVLJENO U **AKTUALNO, POSTROJBE U DOMOVINSKOM RATU**

Zagrebački dečki

U mogućnosti smo odmah pristupiti posli. Posjedujemo velik broj voz djelatnika

njuskalo.hr

Otv

NOVE OBJAVE

Strani dragovoljci u postrojbama posebnih namjena HVO – Postrojba posebnih namjena Grdani

---

INTERVJU Drago Matošević: "Poslani smo preko Save i Une u samoubilačku misiju u kojoj smo ostali bez Luleta"

U tri dana Biograd je pokopao dvojicu braće, dvojicu „Tigrova“ – poginuo heroj Luka Brkljača

---

Ovo su heroji koji su probijali blokadu oko Dubrovnika – Odred naoružanih brodova

---

Sigurnosne i obavještajne službe HVO-a i Hrvatske Republike Herceg-Bosne

---

Zagrebački dečki

U mogućnosti smo
odmah pristupiti
posli. Posjedujemo
velik broj voz
djelatnika

njuskalo.hr

Otv

KATEGORIJE

Battles of the Homeland War

Heroes of the Homeland War

Important Events

Postrojbe u Domovinskom ratu

Važni događaji

Zločini u Domovinskom ratu

Bitke Domovinskog rata

Heroji Domovinskog rata

Military Units

Uncategorized

War Crimes of the Homeland War

Zagrebački dečki

U mogućnosti smo
odmah pristupiti
posli. Posjedujemo
velik broj voz
djelatnika

njuskalo.hr

Otv

DOMOVINSKIRAT.HR

ŽELITE ZNATI ŠTO SE DOGODILO NA DANAŠNJI DAN U DOMOVINSKOM
RATU? PRIMAJTE NOVOSTI IZRAVNO NA E-POŠTU.

Klikni ovdje za prijavu

Copyright © 2020